

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΔΙΣΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Έτος Θ' 785

Ιδιωτική—Διοικητική Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΝΗ

Δευτέρα 24 Αυγούστου 1931

ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΤΕ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΟΠΑΝΗΓΥΡΙΝ
ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΑΝΟΙΓΟΥΣΑΝ ΤΗΝ
6ην ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ Ε.Ε. ΚΑΙ ΚΛΕΙΟΥΣΑΝ ΤΗΝ 13 ΤΟΥ ΑΥΓΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ο ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ

Α. Η ΓΕΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ο εν Ελλάδι Κομμουνισμός αναφανέσθαι εἰς τὸ πρῶτον, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Μακεδονίας, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐκ Θεσσαλονίκης Ἑβραίου Μικραρλόγια. Εἶχαν οὗτος ὅπα· δόξας δὲν εἶχαν· ἀγνώστον, καὶ ἐξέλειψε, νομιζόμενος, πρὸ τοῦ 1920. Ἐκτοῦ δὲν ἠκούσθη ἡ ὄνομα τοῦ κομμουνιστοῦ τοῦ τοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν, τοῦλάχιστον εἰς ἡμᾶς, ἂν εἴη ἡ πάθος, ἂν αὐτοσχεδιάσει εἰς τὴν Ἑλλάδα ἢ εἰς ἄλλο ἡμέτερον. Ἐπειδὴ ἂν ἀναχώρησεν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὸ πιθανώτερον ἂν ἀπέθανεν, ἀφ' οὗ, μὲ δὴ τὴν ἐπίστασιν, ἢ ἔσχεον ὁ Κομμουνισμὸς σήμερον τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς Μικραρλόγια κατὰ τὸν Κομμουνισμὸν ἐν Ἑλλάδι δὲν ἀκούσθαι.

Ο Κομμουνισμὸς ἀναφανέσθαι ἐν Ἑλλάδι εὐθὺς μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν Καταστροφὴν τοῦ 1922. Τότε εἰ ἀναπαύσας ἦσαν, φυχάδες, ἐκ τοῦ Μικρασιατικοῦ Μετώπου, ἔσχεον τὰ πρῶτα σπέρματα τοῦ Κομμουνισμοῦ, τῶν ὁσίων τὴν ἑλπίδα, ἢν δέχομεν, ἀπειλοῦσαν τὸ προαίτιον Κοινωνικὸν Κάθετον, καὶ ἔχουσιν τὰς ρίζας τῆς ἐν Ἑλλάδι.

Χάρις εἰς τὰς ἀναστασιακὰς Κυβερνήσεις, καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸν Ἠγέτην τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως κ. Παπαναστασίου, ἤρχισεν ὁ Κομμουνισμὸς νὰ καλλιεργῆται φανερά. Ἰδρυσαν ἰδίαν ἐφημερίδα, τὸν «Εὐρωπαϊκὴν» αἱ πρῶτοι προοίμιον τῆς ἀρνήσεως τῆς Οἰκογενείας, τῆς Ὁρθοκαίας, τῆς ἑθελίας τῆς Πατριδος καὶ τῆς κληρονομίας τοῦ Στρατοῦ, τοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ὀχλοκρατίας. Ἐκτὸς τῆς ἀνοχῆς τῶν ἀπὸ τοῦ 1922 μέχρι τοῦ 1926 μεταναστασιακῶν Κυβερνήσεων, ἐπηκολούθησε καὶ ἡ ἐνεργὸς Προπαγάνδα τῆς κομμουνιστικῆς ἰδέας ἐκ μέρους τῆς Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως τῆς Μόσχας καὶ ἰδίᾳ ἀφ' οὗ συνέστη ἐν Ἀθήναις ἡ Ρωσικὴ Πρεσβεΐα, δι' ἧς ἐσκορπίσθησαν μεγάλα χρηματικά ποσά μετὰ τὸ ἐργασίον Κόμμα ἐν Βαλκανίοις, Ὁρῶν Βόλφ, Πρεσβεΐα καὶ ἄλλοι, καὶ οὕτως ἐπλάσε ριζὴς ὁ Κομμουνισμὸς ἐν Ἑλλάδι. Χάρης εἰς τὰ χλευασμὰ τῶν ἐκτοτε ἐλλήνων ἐκτετασμένων, καὶ τὸ ἐφαρμόσαν διὰ πρῶτην φοράν ἀναλογικῶν ἐλλογιζόμεν ὁ γνηθια, εἰσέλθον εἰς τὴν Βουλὴν τῆς 6ης Νοεμβρίου 1926 6-7 κομμουνισταὶ δουλεύοντες, οἱ ὅποιοι τοσοῦτον σθεναρῶς ὡ

περιεμάχοντο διὰ τὸν κομμουνιστικὸν συμφερόντων ἐν τῇ Βουλῇ ἐκάθη. Ἡ εἰσοδος τῶν 6-7 κομμουνιστῶν, δουλεύοντες εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Βουλὴν ἐβόλε φτερά εἰς τὴν κομμουνιστικὴν Προπαγάνδα, ἡ ὁποία κατ' ὅσον νὰ εἰσέλθῃ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἐλλήνικόν Στρατὸν καὶ εἰς τὸ ἐλλήνικόν Ἡellenicὸν Ναυτικόν. Καὶ μὲν ὅλα ταῦτα ἡ ἀπὸ τοῦ Ἰαννου τοῦ 1928 πανίσχυρος ἐκτετασμένης Βενιζέλου μετὰ τῶν 225 ὁπαδῶν τῆς ἐν τῇ Βουλῇ, τῆς 19ης Αυγούστου 1928, περιοριζομένης εἰς ψευδοκαταδωξίας τῶν ἐπ' αὐτοῦ φωνῶν συλλαβισμένων κομμουνιστῶν, εἰτε διδασκόντων κομμουνιστικὰς ἰδέας, εἰτε τοὺς κολλοῦντων ἐπαναστατικῶς προκηρῶντες. Καθ' ἡμέραν σθεναρὰ ἀντικομμουνιστικὴ ἐνέργεια ἐκ μέρους τῆς ἐκτετασμένης. Ὁλογοήμεροι ἢ ὁληγόμενοι φοιτῶντες τῶν δικαστηρίων ἐκτετατα κομμουνιστῶν καὶ ἐκτοπισμὸς αὐτῶν εἰς τὰς Πύλους τοῦ Ἀιγαίου. Ἐλάχιστοι κομμουνισταὶ κατεδικάσθησαν εἰς τῶν τινὶν φυλακίσεις καὶ τοῦτο ὅσα καὶ καταγγελλόμενοι κομμουνισταὶ κατηγοροῦντο δι' ἐγκλημάτων κοινῶν ἀκαθάρτων. Ἡ νῆα ἔσως καὶ τελευταία γὰρ πάντα ἐκτετασμένης Βενιζέλου ἐπέσχε νὰ νομοθετήσῃ δρακόντια μέτρα κατὰ τῶν κομμουνιστῶν ἐγκληματιῶν, τὰ δὲ νομοθετήθησαν παρ' αὐτῆς ἐκ τῆς φόρας καὶ τῆς βίας τῶν πραγμάτων εἰς ἀνίσχυρα ἢ ἀνταπεξέλθον κατὰ τῶν κομμουνιστικῶν ἐνεργειῶν, καὶ νὰ περιφρουρήσων τὸ ὄφελος ἐκτετασμένης. Καὶ οὕτω ὁ κομμουνισμὸς ὁργαζέται ἐν Ἑλλάδι καὶ τὸ Κοινωνικὸν Κάθετον, τῆς Οἰκογενείας, τῆς Ὁρθοκαίας, καὶ τῆς Πατριδος ἤρχισεν νὰ διατρέχῃ σήμερον σθεναρὸν κίνδυνον καὶ ἐάν δὲν ληφθῶν γένῃ ἔα καὶ ἀποαστασιακὰ μέτρα, δι' ὧν νὰ τίθεται ἀπεριφράστως ἐκτὸς νόμου, πᾶς ὁ καταγγελλόμενος καὶ ἀποδεδειγμένος δι' κασετικῶς ὡς κομμουνιστῆς, ἢ Ἑλλὰς μας, ἡ ὁποία ἐστὶν ἔξ πάντοτε τὴν ὑπαρξὴν καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς εἰς τὴν Ὁρθοκαίαν καὶ εἰς τὴν φιλοπατρίαν τῶν τέκνων τῆς ἐπ' ἐξέσεως ἐξουσίας τῆς ἐξουσίας καὶ τῶν ἐλλογιζόμενων, θὰ γείνη πολὺ ταχέως τὸ πρῶτον σοβιετικὸν Κράτος τῆς Βαλκανικῆς Χερσονήσου!

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΝΗ

Χ. Χρηστοβασίλη

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΤΑΝΗΣ,

Κριτικὴ Δημ. Ἀν. Ζώτου, δικηγόρου ἐκ Τσαρνοβίτης τῶν Κουρδέντων

(Ἀναδημοσίευσις ἐκ τοῦ «Ἡπειρωτικοῦ Ἀγῶνος» τῶν Ἰωαννίνων τῆς 2ης καὶ 4ης Αυγούστου ε. ε.)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου.)

Ὁ Παλαμὸς ἐπλάσε πρὸ ἡμερῶν μὲν νῆα λέγει· ἐντυπωσιῆς. Μοῦ φαίνεται πῶς ταπεινὰ θανάτῳ τοῦ σεβαστοῦ μας συγγραφέα. Ὁ Χρηστοβασίλης εἶναι ὅπως ἐγράφη σὲ πρῶτα κριτικὰ τοῦ γιὰ τὸ συγγραφέα τοῦ «Ζητιάνου» καὶ τοῦ «Ἀφωρισμένου» ὁ μέγας μας Παλαμὸς. Πραγματικῶς καὶ ἱδανιστὴς συγχρόνως. Πραγματικῶς, γὰρ τὸ ὅλκον τοῦ, τὸ πλοῦσιον, τὸ παίρνει ἀπὸ τὸ ἀνίτητο μετὰ τῆς γύρω του φύσεως, τῶν ἡθῶν, τῶν ἐθίμων, τῶν παραδόσεων, τῶν κρητῶν, τῶν χαρακτῆρων τοῦ λαοῦ. Ἰδανιστὴς γὰρ πάντοτε σχεδὸν ὅτι ἡρώδης τοῦ μεγαλοποιεῖται, ἐξιδανικεῖνται, ἀπλοποιεῖται καὶ μὲς προβάλλουν τελειότητες ἀπ' οὗ, ὅτι εἶναι, ὅπως ἡ «Ἐναβαπτισμένη», ὁ «Μικρὸς Κριτὴς» καὶ ἄλλοι ἡρώδης τοῦ.

Αὐτὸς εἶναι ὁ Χρηστοβασίλης. Ὁ ἀγῶν, ἀπὸ κάθε ἐθνικῆς ἐπίδρασης, τραγῶν διότης, ὁ εὐλακρῆς, ὁ ἀπλοῦς καὶ ὁ μελωδικός. Καὶ δὲν ἄλλαξε καθόλου, εὐτε ὁ ἀλλόθεν. Τὰ κοινωνικὰ ζητήματα δὲν τὸν συγκινοῦν, οἱ νέες ἰδέες δὲν τὸν ἐνδιαιεῖ. Κόμμι τὰ δὲν ἐνδιαιεῖ. Ἐμμένει ὁ δυνατὸς ἡθογράφος καὶ ὁ ἀφελὴς τραγουδιστὴς. Τοῦτο βέβαιον διὰ τὸν σημερινόν κριτικόν εἶναι ἐλάττωμα. Ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ; Ὑπάρχουν ἀκόμα τεχνίται, καὶ θὰ ὑπάρχουν φαίνεται εἰς πέρας τοῦ κ. Οὐδάνη—ποῦ συγκινοῦνται ἀπὸ τὸ σφάξιμον ἐνός μαναρίου, ποῦ ποιοῦν γιὰ τὸ ψήσιμον μὲς «γινωσούλας» καὶ ἐνθουσιάζονται ἀπ' τ' οὐράνιον φλογερολάλημα ἐνός πιστικοῦ.

Τὰ κοινωνικὰ ζητήματα, τ' ἀφίουν σ' ἄλλους, ἀρμυδιώτερους νὰ τὰ λύσων. Μερικὰ ἀπ' τὰ διηγήματα τοῦ καινούργιου βιβλίου ἔχουν δημοσιωθῆ σὲ περιοδικὰ ὅπως ὁ «Κουτσουγιάννης», τὸ ἀληθινὸν αὐτὸ ὁριστοφυματικόν, ποῦ δὲν πρωτοποιοῦνται εἰς ὁραβευμένη συλλογὴ, καποῖος κριτικὸς, τοῦ ὁποίου μὲς διαγεγῆναι τὸ νόμον, ἐγράφη πῶς εἶναι διαμάντι ποῦ μπορεῖ νὰ στολίσῃ καὶ κάθε ἑστὴ φιλολογία. Ἐχουν ἐναντιωπῶν καὶ ὁ «Ὁρῶν νεμένος πιστικὸς», τὸ «Μηχανὴ Κλέψης» σὲ μαντρί καὶ ἡ «Καλύτερη μου Ἀρχιχοροία». Τ' ἅλα εἶναι ὅλα νέα, βαθύτατα ψυχολογημένα, καὶ μαρτυροῦν τὴν αἰσθαντικότητα τοῦ ποιητῆ. Ἡ ἑστὴ τῆς Στάνης, τῶν Μαντιῶν, τῶν Ἐκκαλοκαριῶν, ἡ ἀγάπη τοῦ Τοιέλλγγα, ὁ πόθος τῆς Τοιέλλγγουδης καὶ τὰ ἰδανικά τοῦ Πιστικοῦ δὲν μποροῦσαν νὰ βοῦν ἀληθινότερον ἀφηγητὴ, δυνατώτερον καὶ ρεαλιστικώτερον ζωγράφον. Γὰρ ὁ Χρηστοβασίλης εἶναι ὁ βαθὺς ψυχολόγος, ὁ καλὸς τοιέλλγγας καὶ ὁ πραγματικὸς κριτικὸς. Τὴν ζωὴν τοῦ μὲς περιγράφει τὴν ἐξέσιν, τὴν χαρὰ καὶ τὰ νύκτια, ποῦ μὲς μολογᾷ τὰ δοκίμασε. Τὰ συνισθῆματα τοῦ Κουτσουγιάννη, ὅταν γύρισε ἀπ' τὰ Γιάννινα, ὅπου εἶχε πᾶν ἡ ἀπόρρητον φλογρὰ, τοῦ ἀγοριόπου αὐτοῦ τοῦ πραγματικοῦ, μονάχα ὁ Χρηστοβασίλης μποροῦσε νὰ μὲς ἀποκαλύψῃ.

«Δὲν κύτταξε—μὲς λέει—τίποτε ἄλλο» μὲν ἔρεξε σὲ κοπάδι τοῦ καὶ ἄρχισεν νὰ πιάσῃ ὅσα γίδια καὶ πρόβατα εἶαν σιμώτερα, νὰ τὰ φιλήσῃ σὲ μάτια καὶ σὲ στόμα καὶ νὰ τὰ ρωτήσῃ:—«Πῶς περᾶσαν σήμερον χωρὶς ἐμένα, ψυχούλλες μου; Βοσκήσαν καλὰ; Ἐπίασαν νεράκι; Μὴ σὰς πρόντισε τίποτε;—Κι' ὕστερα—συνεχίζει—ἀρχισεν νὰ τὸ μετρώ καὶ ἐντάξαναμε τράχη μὴπως λείπῃ ὁ Φλώρος, ἡ Γιωσσοῦ ἡ σκοταρικὴ, ἡ Μπαρτζα, ἡ πρωτόγεννη, ἡ Κανούτα ἡ σιούρα, ἡ Γκάλπινη, ἡ τσερέκω, ἡ Νιάγγρη, ἡ πισωκέρατη καὶ τ' ἀπέραντο ὀνοματολόγιο τῶν δικερῶν τετραπόδων, ποῦ οὔτε ὁ καλύτερος ἱερομάνος δὲν τὸ ξέρει, ὅπως ὁ Χρηστοβασίλης. Κι' οἱ ποῖος ἄλλος μποροῦσε καλύτερα νὰ βάλλῃ τὴν μακρόμυτην τὴν Σαρκασάνα, νὰ μοιρολογήσῃ τὴν Γιωσσοῦλᾶ τῆς, ποῦ τὴν ἔφηγαν σὲν σοῦβλα σὲ Στεφαναῖδες;—Τ' εἶναι τὸ κακὸ ποῦ μὲς παθεῖς, Γιωσσοῦλα μου, καὶ μὲν! Σ' εἶχα τρανέφει μὲ χαψιὰ καὶ σ' εἶχα σὲν παιδί μου. Ἐὸν δὲν εἶσιν φρόνισσα, ἡ κλέφτης σὲ Βελούχι. Ἐὸν δὲν εἶσιν Κὰγ καλὸς, δὲν εἶσιν Γερολύγγος, μὲν εἶσιν ἡμερόγιο, μὲν ἦσαν μαντρί...» (Ἀκολουθεῖ)

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΚΑΘΕ λίγο καὶ λιγάκι ἀναγινώσκουμεν ἢ ἀκούομεν δι' ὁ Βενιζέλος σ' ἐπείτα πρὸ διαδόχου τῆς Κυβερνήσεως τοῦ, πρὸ πάντων δὲ σκεπτεται ὡς ταύτην τὸ Λαϊκὸν Κόμμα... Λατὶ σκεπτεται τὸ Λαϊκὸν Κόμμα ὡς διαδόχον τοῦ καὶ δὲν σκεπτεται τὸ ἰδικόν τοῦ Κομμα; Καὶ δὲν σκεπτεται τοὺς Ὑπουργοὺς τοῦ; Ἐννοεῖ, ἀρὰ γε, δὲν αὐτοῦ ἐλεειπόντος, θὰ συνελευθῇ καὶ τὸ λεγόμενον Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων; Πράγματι;

Καθ' ἡμᾶς νομιζόμεν δι' ὁ Βενιζέλος ἀνεκλήθη δι' τὸ τετραετές τοῦ Προγράμματος τοῦ ὁποίου τόσον πομπῶς ἐξήγγειλεν εἰς τὸν Ἑλληνικόν λαόν, ἀρμυτὴ ἐπιδρομικὴ κατὰ τὴν τῆς Κυβερνήσεως τῆς 1928, δὲ ἐν τῇ τετραετείᾳ θὰ καθίστα τὴν Ἑλλάδα ἀγνώριστον, ἀπελευθῇ μὴ μεγάλη—μεγάλῃ προφητικὴ μορφή, ἀνεκλήθη δι' ἐφθάρη ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ ἐλλήνου Λαοῦ καὶ δι' δὲν ἔχει μούτρα νὰ ἀπανεμφανισθῇ ὁπῶν αὐτοῦ καὶ σκεπτεται...

